

Hugo Bouter

**DE GROOTHEID VAN ONZE
HEER JEZUS CHRISTUS,**

*als Koning, Profeet, Priester,
Herder en Heiland*

INHOUD

Inleiding.....	3
CHRISTUS, DE GROTE KONING	4
(1) Christus is de Zoon van de Allerhoogste	4
(2) Zijn koningschap zal geen einde nemen.....	7
(3) Christus is nu al groot te midden van Zijn broeders.....	9
CHRISTUS, DE GROTE PROFEET.....	11
(1) Christus was de beloofde Profeet	11
(2) Christus spreekt nu vanuit de hemel.....	12
(3) Een Profeet machtig in werk en woord	14
CHRISTUS, DE GROTE PRIESTER.....	16
(1) Christus is Hogepriester met het oog op onze zonden	16
(2) Christus is Hogepriester met het oog op onze zwakheden.....	17
(3) Christus is Hogepriester met het oog op onze eredienst	18
(4) Contrasten met de oude bedeling	20
CHRISTUS, DE GROTE HERDER	23
(1) Christus is méér dan Mozes.....	23
(2) Hij leidt ons van 'Egypte' naar 'Kanaän'	24
(3) Er is één kudde, één Herder	27
CHRISTUS, DE GROTE HEILAND.....	29
(1) De Heiland van Israël en van de wereld	29
(2) Christus is ook de Heiland, de 'Behouder' van de Gemeente ..	31
(3) Christus is onze grote 'God en Heiland'	32

INLEIDING

Om te kunnen groeien in de genade en de kennis van onze Here en Heiland, Jezus Christus, moeten wij acht geven op de apostolische vermaning om ons oog te richten op *Jezus* (Hebr. 3:1;12:2). De bedoeling van deze overdenkingen ligt in deze lijn. 'Ziende op Jezus', is de drijfveer van het christelijk leven. Wij willen nadenken over enkele facetten van Christus' grootheid en glorie.

Er zijn vijf plaatsen in het Nieuwe Testament, die vermelden dat Christus groot is of groot zal zijn. Hij is (1) de gróte Koning, (2) de gróte Profeet, (3) de gróte Priester, (4) de gróte Herder en (5) de gróte Heiland. Dat is wat ons als christenen houvast geeft. Zijn grote naam geeft ons moed en kracht, ja, alles wat wij nodig hebben.

CHRISTUS, DE GROTE KONING

‘Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde nemen’.

Lucas 1:32-33

(1) Christus is de Zoon van de Allerhoogste

Bij de aankondiging van de geboorte van de Verlosser aan de maagd Maria gebruikte de engel Gabriël de woorden: 'Deze zal groot zijn'. Het is altijd goed ons oog te richten op de grootheid van Christus, omdat Hij volstrekt uniek is. Maria was begenadigd onder de vrouwen, omdat zij het instrument was dat God had uitverkoren voor de geboorte van de Messias. Haar Zoon was echter gróter dan zijzelf, omdat Hij door de Heilige Geest werd verwekt en daarom 'dat Heilige' en 'Gods Zoon' zou worden genoemd (Luc. 1:35).

Christus was ook gróter dan Zijn voorloper, Johannes de dooper, van wie in ditzelfde hoofdstuk wordt gezegd dat hij groot zou zijn voor de Here (Luc. 1:15). Johannes was inderdaad een groot profeet. De Heer getuigde van hem dat er tot op dat ogenblik, tot op de komst van de Koning Zelf en Zijn koninkrijk, niemand groter was geweest dan Johannes (Luc. 7:28). Maar het spreekt vanzelf dat de grootheid van de voorloper niet te vergelijken was met de heerlijkheid van de Koning Zelf, Wiens komst hij aankondigde. Johannes gaf dat ook openlijk toe tegenover de discipelen. Hij zei dat hij slechts 'de vriend van de Bruidegom' was en dat hij zich over Hem verblijdde. Christus moest méér, maar hijzelf minder worden; want Hij kwam van boven en was boven allen (Joh. 3:28-31).

Waaruit bestaat deze grootheid van Christus? Wat maakt Hem zo uniek? Er zijn uiteraard vele facetten van Zijn heerlijkheid, maar de engel wijst met name op Zijn grootheid *als Zoon* en *als Koning*: 'Deze zal groot zijn en Zoon des Allerhoogsten genoemd worden, en de Here God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde nemen' (Luc. 1:32-33).

Er is niemand die met Hem te vergelijken is, omdat Hij de Zoon van de Allerhoogste is. In een geestelijk lied wordt dit als volgt tot uitdrukking gebracht:

*Heer Jezus, Zoon van de Allerhoogste,
het beeld van 's Vaders heerlijkheid,
in U vertonen zich op 't hoogste
Zijn wond're liefde en majesteit.*

De woorden van dit lied wijzen eigenlijk op een specifieke nieuwtestamentische heerlijkheid van Christus, een zijde van Zijn grootheid die in het Oude Testament niet onthuld was, namelijk dat Hij de eeuwige Zoon van de *Vader* is en de *Vadernaam* heeft verklaard (Joh. 1:14-18). Christus' heerlijkheid als Zoon van de Allerhoogste houdt echter in eerste instantie verband met *Zijn heerschappij over alle dingen*. God de Allerhoogste is de Schepper van hemel en aarde, de opperste *Regeerder* (Gen. 14:18-20; Deut. 32:8; Dan. 4:2-3,17,34). In Zijn hoedanigheid als Zoon van de Allerhoogste beërft Christus dus de heerschappij over alle dingen. Zijn zoonschap staat hier vooral in verbinding met Zijn macht, met Zijn koningschap, zoals ook blijkt uit het vervolg van de aankondiging van de engel Gabriël.

De benaming 'Zoon van de Allerhoogste' komt uitsluitend in de Evangeliën voor. In de Brieven wordt het zoonschap van Christus nooit op deze wijze omschreven. De reden is, denk ik, dat meer intieme aanduidingen als 'de eniggeboren Zoon' en 'de Zoon van de Vader' passender zijn voor de rest van het Nieuwe Testament (1 Joh.

4:9; 2 Joh.:3). God is nu immers als *Vader* geopenbaard door de Zoon. Naast de Schriftplaats die nu aan de orde is (Luc. 1:32), vinden we de uitdrukking 'Zoon van de Allerhoogste' alleen nog in de geschiedenis van de genezing van de bezetene in Lucas 8:28 (en in de parallelplaats in Marc. 5:7). De boze geest erkent het opperste gezag van Christus als hij met luider stem zegt: 'Wat hebt Gij met mij te maken, Jezus, Zoon van de allerhoogste God? Ik smeek U, dat Gij mij niet pijnigt. Want Hij gaf de onreine geest bevel van de man uit te varen'. Zelfs in Zijn vernedering op aarde bezat Christus macht over de demonen; het blijkt hier dat zij dit gezag ook erkenden (vgl. Hand. 16:16-18).

In het meervoud vinden we de uitdrukking 'zonen van de Allerhoogste' slechts eenmaal in de Evangeliën ter aanduiding van de discipelen: 'Hebt uw vijanden lief, en doet hun goed en leent zonder op vergelding te hopen, en uw loon zal groot zijn en gij zult kinderen van de Allerhoogste zijn, want Hij is *goed* jegens de ondankbaren en bozen' (Luc. 6:35). Hier ligt het accent meer op de zorg van de Allerhoogste voor Zijn schepselen, zelfs al zijn deze van Hem afgeweken. De gelovigen hebben als zonen van God Hem hierin na te volgen.

Het behoeft geen betoog dat het zoonschap van Christus volstrekt uniek is. Hoewel de gelovigen de vele zonen zijn die Hij tot heerlijkheid leidt, is Hij dé Zoon van God. Wij *hadden* als schepselen deel aan bloed en vlees (het was scheppingsmatig gezien onze situatie), maar Hij heeft daaraan *deelgenomen* (Hebr. 2:14). Het eeuwige Woord is vlees *geworden* (Joh. 1:14). De Schepper Zelf is in Zijn schepping *binnengetreden*. Dat is het wonder van de vleeswording, dat in het Evangelie naar Lucas zo ontroerend mooi beschreven wordt. God heeft in mensen een welbehagen gevonden (Luc. 2:14). Het duidelijkste bewijs van Gods liefde en genade jegens de mensen (niet alleen jegens Israël), is dat de Zoon van God Zelf Mens is geworden en dat Hij onder ons heeft gewoond en gewandeld en tenslotte zelfs onze plaats heeft ingenomen in het oordeel dat wij rechtvaardig hadden verdiend. De weg van Christus voerde van de *kribbe* naar het *kruis*. Daar zien wij Hem als de verhoogde Mensenzoon, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft.

Het geheimenis van de vleeswording wordt door de engel tegenover Maria als volgt omschreven: 'De Heilige Geest zal over u komen en de kracht des Allerhoogsten zal u overschaduwten; daarom zal ook het Heilige, dat verwekt wordt, Zoon Gods genoemd worden' (Luc. 1:35). Christus is God en Mens in één Persoon. Hij is op unieke wijze uit God geboren en daarom is Hij ook naar Zijn mensheid de Zoon van God. Hij is verwekt door de kracht van de Allerhoogste en daarom kan Hij met recht de Zoon van de Allerhoogste worden genoemd. Hoe groot is Hij! Hoe dicht is de Allerhoogste bij ons gekomen! Hoe diep heeft Hij Zich tot ons neergebogen in Zijn Zoon, Jezus Christus onze Heer!

(2) Zijn koningschap zal geen einde nemen

Zoals gezegd houdt het zoonschap van Christus hier met name verband met Zijn *koningschap*. Als de Zoon van de Allerhoogste bezit Hij het hóógste gezag. Dat wordt in dit gedeelte toegespitst op de tijd van het Vrederijk: '(...) en de Here God zal Hem de troon van Zijn vader David geven, en Hij zal als Koning over het huis van Jakob heersen tot in eeuwigheid, en Zijn koningschap zal geen einde nemen' (Luc. 1:32-33).

Dit is niet de troon van de Vader waarop Christus nu zit aan Diens rechterhand in de hemel, maar de troon die Hij bij Zijn wederkomst zal oprichten op aarde (vgl. Openb. 3:21). Het is de troon van Zijn heerlijkheid als Messias en als Zoon des mensen (Matt. 25:31). Jeruzalem, de stad van de grote Koning, zal het centrum van Zijn regering zijn en Zijn macht zal reiken tot de einden der aarde. Hij zal geëerd worden als de grote Zoon van David, Zijn voorvader naar het vlees (Rom. 1:3). Men zal Hem erkennen als de ware Vredevorst, Degene die meer is dan Salomo (Matt. 12:42). Want de Zoon van David blijkt niemand minder te zijn dan de Zoon van de Allerhoogste!

Het profetische perspectief dat dit vers ons biedt, herinnert heel sterk aan de profetieën van het Oude Testament, met name die van

Jesaja en Micha. Beide profeten wijzen op de Goddelijke oorsprong van de Messias die zal zitten op de troon van David: 'Want een Kind is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en de heerschappij rust op Zijn schouder en men noemt Hem Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst (...) En gij, Bethlehem Efratha, al zijt gij klein onder de geslachten van Juda, uit u zal Mij voortkomen die een Heerser zal zijn over Israël en Wiens oorsprong is van ouds, van de dagen der eeuwigheid' (Jes. 9:5; Mi. 5:1).

Vervolgens spreken beide profeten over de grootheid van Zijn heerschappij, die gekenmerkt zal worden door vrede en gerechtigheid: 'Groot zal de heerschappij zijn en eindeloos de vrede op de troon van David (...) nu zal Hij groot zijn tot aan de einden der aarde, en Hij zal vrede zijn' (Jes. 9:6; Mi. 5:3). Beide passages spreken dus in de eerste plaats over de grootheid van Zijn *Persoon* en in de tweede plaats over de grootheid van Zijn *regering*. De Messias is niet alleen waarachtig Mens, maar tevens waarachtig God. Ja, Hij is de Eeuwige Zelf.

Daarom is het passend dat Hij een universele en eeuwige heerschappij ontvangt, die met Zijn waardigheid overeenstemt. Het lijkt er haast op dat de woorden van Lucas 1:32 ('Deze zal groot zijn') een letterlijk citaat zijn uit Micha 5:3 ('Hij zal groot zijn'). Hij is groter dan David en Salomo, de koningen waaruit Hij naar Zijn mensheid is voortgesprongen. Hij is de ware Koning—Priester, de rechtvaardige Spruit (Jer. 23:5; 33:15; Zach. 3:8; 6:12-13). Hoe groot is Hij! Zijn grootheid gaat die van alle andere koningen te boven, ja, de groten der aarde zullen Hem geschenken brengen en zich voor Hem neerbuigen (zie o.a. Ps. 72).

Het is niet juist dit aardse toekomstperspectief te vergeestelijken en de Christusregering te plaatsen in het huidige tijdperk van de Gemeente. Een geestelijke *toepassing* is wel geoorloofd, mits men maar duidelijk in het oog houdt dat uitdrukkingen als 'de troon van David' en 'het huis van Jakob' een concrete, letterlijke betekenis hebben en in de *uitlegging* in verband moeten worden gebracht met het toekomstige herstel van het volk Israël.

Anders berooft men deze begrippen van hun kracht en neemt men Gods beloften van zegen voor Zijn aardse volk niet serieus.

De troon van David is de troon die *in Jeruzalem* zal worden opgericht; het is niet Gods troon in de hemel. Het huis van Jakob is het letterlijke nageslacht van de aartsvader; het is niet de Gemeente (die geen aardse, maar een hemelse oorsprong heeft, omdat zij bestaat uit al diegenen die opnieuw of 'van boven' geboren zijn). Als wij Christus' verschijning liefhebben, zullen wij ons ook kunnen verblijden in dit aardse aspect van Zijn grootheid en heerlijkheid. Hij die eens door deze wereld is uitgeworpen, zal met macht regeren. Zijn komst brengt een sabbatsrust voor Israël en voor de volken, ja, de hele schepping zal worden vrijgemaakt van de slavernij van de vergankelijkheid. Het zal openlijk worden gezien dat de Here regeert, en het koningschap van Christus zal de vervulling zijn van de theocratische regering van David en Salomo, die volgens 1 Kronieken 29:23 zetelden op de troon des Heren te Jeruzalem. De Here, die een groot Koning is (Mal. 1:14), zal regeren in de Persoon van Zijn Zoon. Inderdaad, Deze zal groot zijn.

(3) Christus is nu al groot te midden van Zijn broeders

Wanneer wij zo denken aan de grootheid van Christus' koningschap, dan gaan onze gedachten onwillekeurig naar dat wat aan het slot van het boek Esther wordt opgemerkt over de heerschappij van Mordechai. Wij lezen daar over 'de grootheid, waartoe de koning Mordechai verheven had', en ook dat hij 'in aanzien was (of volgens de Statenvert.: *groot* was) bij de Joden' (Esther 10:2-3). Zoals Mordechai namens koning Ahasveros regeerde over de toenmalige wereld, zo zal de Zoon Zelf namens God de Vader regeren totdat alle vijandige machten aan Hem zijn onderworpen en als laatste vijand ook de dood is tenietgedaan. Daarna breekt de eeuwige toestand aan, waarin alles in harmonie zal zijn gebracht met God, zodat God zal zijn alles in allen (1 Kor. 15:24-28).

Tenslotte dienen wij onszelf af te vragen in hoeverre Christus nu reeds groot is voor onze harten. Inderdaad, Hij zal groot zijn,

daaraan hoeven wij niet te twijfelen. Hij zal de eer ontvangen die Hem rechtens toekomt, want de Vader zal Zijn Zoon *grootmaken* voor het oog van de hele schepping. Maar wij moeten onszelf afvragen of Hij nu reeds wordt *grootgemaakt* in ons leven. De apostel Paulus kon dat van zichzelf zeggen, want het was zijn vurige wens dat 'zoals steeds, ook nú Christus zal worden grootgemaakt in mijn lichaam, hetzij door mijn leven, hetzij door mijn dood' (Fil. 1:20).

Wanneer Christus in ons wordt grootgemaakt, zal Hij gestalte in ons krijgen (Gal. 4:19). Zijn leven, Zijn karakter, zal in ons zichtbaar zijn. Dat is de praktische toepassing die wij toch ook mogen maken naar aanleiding van onze overdenking. Is de heerschappij van deze grote Koning, die straks de wereld zal vervullen met gerechtigheid en vrede, merkbaar in ons leven? De Vrededorst, die straks de vrede op aarde zal brengen, is machtig die nu reeds te geven te midden van de Zijnen. Hij wenst groot onder ons te zijn en de eerste plaats in te nemen onder vele broeders (Rom. 8:29; Kol. 1:18).

CHRISTUS, DE GROTE PROFEET

'En de dode ging overeind zitten en begon te spreken, en Hij gaf hem aan zijn moeder. En vrees beving hen allen en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft naar Zijn volk omgezien'.

Lucas 7:15-16

(1) Christus was de beloofde Profeet

Toen de Heer Jezus hier op aarde optrad als de Dienstknecht—Profeet (zoals met name Marcus Hem tekent), hebben de mensen verschillend geoordeeld over Zijn dienst. Sommigen hebben Hem afgewezen als Profeet. De Farizeeën accepteerden Hem niet, want volgens hen kon er uit Galilea geen profeet opstaan (Joh. 7:52). Simon de Farizeeër zei bij zichzelf dat Hij geen profeet kón zijn, want dan zou Hij niet toestaan dat een zondares Hem aanraakte (Luc. 7:39).

Anderen hebben echter gunstiger over de Heer gedacht. Zij beschouwden Hem wél als een profeet. Denken we maar aan de Samaritaanse vrouw, die tot de erkenning kwam: 'Heer, ik zie dat Gij een profeet zijt' (Joh. 4:19). Zelfs grote menigten erkenden Hem als zodanig. Zij hielden Hem voor een profeet, zoals er ook ten tijde van het Oude Testament zoveel waren geweest (Matt. 16:14; Marc. 6:15; Luc. 9:8)

Maar Christus was méér dan dat. Hij was niet zomaar een profeet. Hij was een zeer bijzondere Profeet. Velen hebben dit ingezien en hebben over Hem gesproken als dé Profeet, d.i. de

Profeet die reeds door Mozes was aangekondigd in Deuteronomium 18:15. Zij hebben gezegd: Hier is nu eindelijk de langverwachte Profeet ('Dit is de Profeet', Matt. 21:11; 'Deze is waarlijk de Profeet', Joh. 6:14; 7:40).

Johannes de dooper heeft deze eer dan ook niet voor zichzelf opgeëist toen de mensen aan hem vroegen: 'Bent u de Profeet?' (Joh. 1:21). Hij heeft eerlijk gezegd dat hij dat niet was en hij heeft gewezen op Hem die na hem kwam en die de voorrang boven hem had. Hij was slechts de voorloper, de heraut, de wegbereider. Christus was méér dan Johannes, en Johannes heeft zichzelf weggecijferd met de woorden: 'Hij moet wassen, ik moet minder worden' (Joh. 3:30). Christus was inderdaad dé Profeet. Hij overtrof alle andere profeten, want 'Die van boven komt, is boven allen' (Joh. 3:31). Hij was uit de hemel neergedaald en Hij getuigde van de hemelse dingen, de dingen die Hijzelf gehoord en gezien had bij de Vader (Joh. 3:12,13,32).

Nooit was er dus een Profeet opgestaan zoals Hij. Hij was de beloofde Profeet: 'Een Profeet uit uw midden, uit uw broederen, zoals ik ben, zal de HERE, uw God, u verwekken; naar hem zult gij luisteren' (Deut. 18:15). Dit vers zinspeelt op de *mensheid* van de Profeet: Hij zou verwekt worden uit het midden van het volk. Christus heeft deelgenomen aan bloed en vlees. Hij is in alles aan Zijn broeders gelijk geworden, met uitzondering van de zonde. Hij kwam van boven, maar Hij is waarachtig Mens geworden en in deze nederige gedaante kwam Hij tot de mensen en sprak Hij de woorden die God Hem in de mond legde. Hij was uniek als Profeet, want Hij was de *verpersoonlijking* van de boodschap van God, het *vleesgeworden* Woord. God had vroeger door middel van de profeten gesproken, maar Hij heeft nu tot ons gesproken 'in [de] Zoon' (Hebr. 1:1). Dat betekent: God Zélf heeft tot ons gesproken in de Persoon van de Zoon!

(2) Christus spreekt nu vanuit de hemel

Christus is dus een volstrekt unieke Profeet. Hij is de Zoon Zelf, de Schepper van alle dingen en bovendien de Verlosser, die nu zit

aan de rechterhand van de Majesteit in de hoge (Hebr. 1:2-3). Hij is hoger dan de engelen, die machtige boden van God. Hij is hoger dan Mozes, de grote man Gods die Israël de woorden van God heeft toevertrouwd. Mozes heeft van Hem gesproken, hij heeft getuigd van de grote Profeet die na hem zou komen.

Daarom doen wij er goed aan onze blik te richten op Hem, de Apostel en Hoge priester van onze belijdenis (Hebr. 3:1-6). Door het oog van het geloof mogen wij Hem zien aan Gods rechterhand, gekroond met heerlijkheid en eer. Zijn stem klinkt nu niet meer op aarde, zoals ten tijde van Zijn omwandeling hier beneden. Hij heeft nu vanuit de hemelen gesproken (Hebr. 12:25), en wel door middel van de Heilige Geest die een achttal apostelen en profeten heeft geïnspireerd om ons de boeken van het Nieuwe Testament mee te delen. Wanneer wij de Bijbel ter hand nemen, dan mogen wij weten dat wij het *complete* Woord van God voor ons hebben. In de Evangeliën bezitten wij de woorden die Christus hier op aarde heeft gesproken en die de discipelen in herinnering zijn gebracht door de Heilige Geest (Joh. 14:26). In de Handelingen en de Brieven vinden we het voortgaande getuigenis van de Geest, het onderwijs in 'de volle waarheid' (Joh. 16:13a), 'al de raad Gods' (Hand. 20:27).

De Heilige Geest heeft niet vanuit Zichzelf gesproken, vertelt Johannes ons, maar Hij heeft ons alles bekendgemaakt wat Hij gehoord heeft van de verhoogde Christus (Joh. 16:13-15). Alle woorden van deze hemelse Profeet heeft de Geest, die na de verhoging van Christus hier op aarde is neergedaald, verkondigd aan de werktuigen die Hij wilde gebruiken om Gods Woord te voltooien. Zelfs de dingen aangaande de toekomst heeft Hij ons op die manier geopenbaard (Joh. 16:13b). Deze *toekomstige* dingen vinden wij met name in het boek Openbaring; dit boek sluit in menig opzicht aan bij de profetische boeken van het Oude Testament die Gods handelen met Israël en met de wereld tot onderwerp hebben.

Ook in andere opzichten zijn er natuurlijk lijnen te trekken tussen het Oude en het Nieuwe Testament: het Oude Testament wees heen naar Christus en daarom hebben wij in het Nieuwe Testament de vervulling van alle voorzeggingen ten aanzien van Hem

en Zijn verlossingswerk. Hierop kunnen wij nu niet nader ingaan. Het is echter een geweldige zekerheid het volledige Woord van God in handen te mogen hebben: Gods complete openbaring aan de mens, die reikt tot de eeuwigheid die nog voor ons ligt! Welnu, dat alles hebben wij te danken aan de grote Profeet, de hemelse Mens Jezus Christus, die door Zijn Geest de diepe geheimen van Gods hart heeft onthuld en deze door 'geestelijke woorden' heeft meegedeeld aan Zijn apostelen en profeten (1 Kor. 2:6-16).

(3) Een Profeet machtig in werk en woord

In Lucas 7 zien wij hoe Christus geëerd werd als de Profeet. Dat is een voorbeeld voor ons, opdat wij Hem ook als zodanig zouden eren. En zoals betoogd: wij hebben alle reden om Hem te verheerlijken als de grote Profeet. Nog meer dan de mensen van Nain dienen wij doordrongen te zijn van Zijn grootheid. Voor de inwoners van die stad was de opwekking van deze jongeman het bewijs van Zijn zending: 'En vrees beving hen allen en zij verheerlijkten God, zeggende: Een groot Profeet is onder ons opgestaan, en: God heeft naar Zijn volk omgezien' (Luc. 7:16).

Als wij deze laatste woorden ('God heeft naar Zijn volk omgezien', of: 'God heeft Zijn volk bezocht') even heel letterlijk mogen opvatten, dan getuigen ze van het feit dat God in Christus tot de mensen gekomen is. Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond (Joh. 1:14). God heeft Zijn volk opgezocht in de Persoon van de Zoon, die tevens waarachtig Mens is. Van Zijn *mensheid* getuigt de éérste opmerking: 'Een groot Profeet is onder ons opgestaan' (of: 'verwekt'). Christus is verwekt door Gods Geest (Luc. 1:35). Hij is geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, want het heil is uit de Joden (Joh. 4:22; Gal. 4:4).

Zo vormt dit vers een getuigenis van Christus' grootheid als God én Mens. Hij is de Zoon van de levende God en Hij maakt levend wie Hij wil (Joh. 5:21). De jongeman die zojuist was opgewekt uit de dood, vormde daarvan het sprekende bewijs. Samen met het

dochtertje van Jaïrus (nog een kind) en Lazarus (een volwassen man) is deze jongeman het bewijs van Christus' macht over de dood.

En is dit in geestelijk opzicht niet het geval met al diegenen die de stem van de Zoon van God hebben vernomen? Hij heeft ons opgewekt uit het graf van onze zonden en schuld en wij mogen nu met Hem wandelen in nieuwhed des levens. Hij heeft ons het eeuwige leven geschonken en wij zijn uit de dood overgegaan in het leven (Joh. 5:24-25). Hoe groot is Hij, onze Heiland, de Zoon van God! Wij zijn overtuigd van Zijn grootheid, want wij weten hoe machtig Hij is en hoe Hij redt uit de banden van de dood.

'Zij verheerlijkten God', dat was de reactie van de inwoners van Naïn naar aanleiding van het wonder dat zij hadden gezien. Dat zal ook onze reactie zijn als ooggetuigen van de opstandingskracht van Christus, als mensen die vroeger dood waren in misdaden en zonden, maar die Zijn levendmakende kracht persoonlijk hebben ervaren. Ja, Christus is een groot Profeet. Niet slechts Zijn *woorden*, maar ook Zijn *daden* getuigen van Zijn unieke zending en van Zijn macht die reikt tot over het graf. Met de Emmaüsgangers zeggen wij dat Hij een Profeet was, 'machtig in werk en woord voor God en het ganse volk' (Luc. 24:19).

Er is niemand zoals Hij. Hij is dé Profeet (vgl. Hand. 3:22-23; 7:37). Mozes gaf het volk de wet, maar door Christus zijn de genade en de waarheid gekomen (Joh. 1:17). Laten wij God dus danken voor de zending van Zijn Zoon, Zijn Profeet, Zijn Woordvoerder, in Wie wij aanbidde het beeld van de Vader Zelf mogen aanschouwen, vol van genade en waarheid.

CHRISTUS, DE GROTE PRIESTER

'Daar wij nu een grote Hogepriester hebben, die de hemelen is doorgedaan, Jezus, de Zoon van God, laten wij aan die belijdenis vasthouden (...) Merkt dan op, hoe groot deze is, aan wie de aartsvader Abraham een tiende gegeven heeft van het beste van de buit (...) Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is, Zijn vlees, en wij een grote Priester over het huis Gods hebben, laten wij toetreden'.

Hebreeën 4:14; 7:4; 10:19-21

(1) Christus is Hogepriester met het oog op onze zonden

De Brief aan de Hebreeën schildert ons de grootheid en de heerlijkheid van Christus, vooral in verbinding met Zijn priesterschap dat eeuwig en onoverdraagbaar is. Het is een geweldige bemoediging voor ons dat wij zo'n grote, unieke Hogepriester hebben. In drie opzichten hebben wij met Hem te maken als onze grote Priester: met het oog op onze zonden, onze zwakheden en onze eredienst.

Wat onze zonden betreft weten wij dat Christus als een barmhartig en getrouw Hogepriester verzoening heeft gedaan voor de zonden van Zijn volk (Hebr. 2:17). Dit werk heeft Hij eens voor altijd volbracht en daardoor heeft Hij een *eeuwige verlossing* verworven. Terwijl onder het oude verbond telkens opnieuw verzoening moest worden gedaan voor de zonden en het bloed der verzoening ieder

jaar opnieuw in het heiligdom moest worden gedragen (vgl. Lev. 16), is het werk van Christus eenmalig en van eeuwigdurende waarde.

In overeenstemming met de raad van God heeft Christus in de volheid van de tijd een uniek werk volbracht. Op grond daarvan is Hij nu gaan zitten aan Gods rechterhand in de hoge, terwijl de Heilige Geest sinds de Pinksterdag hier op aarde is uitgestort om van Zijn Persoon en Zijn volbrachte werk getuigenis af te leggen. Wat een zekerheid is het door het geloof te weten dat wij door Christus' offer voor altijd volmaakt zijn en gereinigd zijn van al onze zonden (Hebr. 10:1-18).

(2) Christus is Hogepriester met het oog op onze zwakheden

Nadat Christus het offer van Zijn leven heeft gebracht en is opgestaan uit de doden, is Hij gaan zitten aan de rechterzijde van de troon van de Majesteit in de hemelen. Daar treedt Hij nu op als de Bedienaar van het hemelse heiligdom en verschijnt Hij voor het aangezicht van God voor ons. Zoals Aäron de namen van de zonen van Israël op zijn schouders en op zijn borst droeg wanneer hij tot God naderde, zo vertegenwoordigt Christus ons nu daarboven en treedt Hij voortdurend voor ons tussenbeide.

Hij houdt Zich als *Hogepriester* nu niet bezig met onze *zonden*, maar met onze *zwakheden*. De kwestie van onze zonden is door Zijn verzoeningswerk voorgoed tot een oplossing gebracht. Wij zijn voor altijd gereinigd en geheiligd op grond van Zijn offer en de verhouding tussen God (als Schepper en Rechter) en ons (als schepselen) is volkomen in orde gebracht. Dat is de principiële kant van de zaak.

Iets anders is de praktische, dagelijkse verhouding tussen God als onze Vader en de gelovigen als Zijn kinderen. Dan kan er helaas wél sprake zijn van zonden die het praktische *genot* van de relatie verstoren; dan is Christus werkzaam als onze 'Voorspraak bij de Vader' (1 Joh. 2:1). Zijn voorbede bij de Vader en Zijn werk aan ons

hart en geweten leiden tot herstel, zoals de geschiedenis van Petrus in de Evangeliën zo mooi illustreert.

Christus' tegenwoordige taak als Hogepriester bij God heeft dus betrekking op de zwakheden, de gebreken, de behoeften van diegenen die eens voor altijd met God zijn verzoend door Zijn offer voor de zonden. Hebreëën 4 spreekt heel duidelijk over deze hogepriesterlijke taak van de Heer: 'Want wij hebben geen Hogepriester die niet kan medevoelen met onze zwakheden, maar Eén die in alle dingen verzocht is als wij, met uitzondering van de zonde. Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd' (Hebr. 4:15-16).

Christus kan als de reine en heilige Zoon van God geen medelijden hebben met onze *zonden*. Hij kwam juist om voor onze zonden te *boeten*, om ze weg te doen. Maar Hij heeft wel medelijden met onze *zwakheden* als pelgrims op aarde, die op weg zijn naar de heerlijkheid die Hij reeds heeft bereikt. Er zijn allerlei gevaren die ons bedreigen en met het oog daarop is de Heer voortdurend werkzaam als onze hemelse Hogepriester, om ons te rechter tijd te hulp te komen. Hij is in staat om ons volledig te behouden, d.i. ons te behoeden en te bewaren en veilig aan het einddoel van de pelgrimsreis te brengen. Want Hij leeft altijd om voor ons te pleiten (Hebr. 7:25).

(3) Christus is Hogepriester met het oog op onze eredienst

Als onze hemelse Hogepriester is Christus ook werkzaam met het oog op de eredienst, die de gelovigen als een heilig priesterdom in Gods tegenwoordigheid verrichten. Wij zijn immers niet alleen een volk van *pelgrims*, die op weg door deze wereld een medelijdende Hogepriester nodig hebben. Wij zijn ook een volk van *priesters*, die de grote Priester mogen volgen op Zijn gangen in het heiligdom.

Zo was het ook met het volk Israël in de woestijn: enerzijds was het op reis naar het Beloofde Land en had het behoefte aan priesterlijke voorbede om het einddoel te kunnen bereiken; anderzijds kon het God ontmoeten bij de tent der samenkomst en met de voorgeschreven offeranden in Zijn tegenwoordigheid verschijnen. Het was Gods bedoeling, dat de Israëlieten een 'koninkrijk van priesters en een heilig volk' zouden zijn (Ex. 19:6).

Wij weten echter dat de wet niets tot volmaaktheid heeft kunnen brengen vanwege het falen van de mens, en dat de weg tot het heiligdom zelf in feite gesloten was (Hebr. 7:19; 9:8). God woonde in donkerheid. Slechts op grond van het verzoeningswerk van Christus, dat eens voor altijd is volbracht, is er in de huidige bedeling van de genade *vrije toegang* tot God. Als verlost door het bloed van Christus mogen wij met een onbezwaard gemoed het heiligdom binnentreden en de grote Priester volgen op Zijn schreden. Als 'priesterzonen' die geheel en al *gereinigd* zijn door het werk van Christus en ook *gewijd* door de zalving met de Heilige Geest, worden wij ertoe opgeroepen het heiligdom te betreden en in Gods tegenwoordigheid te naderen: 'Daar wij dan, broeders, volle vrijmoedigheid bezitten om in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft, door het voorhangsel, dat is, Zijn vlees, en wij een grote Priester over het huis Gods hebben, laten wij toetreden met een waarachtig hart, in volle verzekerdheid des geloofs, met een hart, dat door besprenging gezuiverd is van besef van kwaad geweten, en met een lichaam, dat gewassen is met zuiver water' (Hebr. 10:19-22).

Christus, de grote, de voornaamste Priester, is het Hoofd van deze familie van 'priesters' die met hun slachtoffers van lof en met het reukwerk van hun aanbidding tot God naderen. Hij leidt ons en geeft ons aanwijzingen voor de dienst in Gods huis — precies zoals Aäron onder het oude verbond het hoofd was van de priesterlijke familie en het dienstwerk van de priesters regelde.

(4) Contrasten met de oude bedeling

In al deze opzichten zijn er ook grote contrasten met de oudtestamentische bedeling, waarin zwakke en sterfelijke mensen als hogepriesters werden aangesteld. Wij hebben nu te maken met betere en blijvende dingen. Christus is veel groter dan alle hogepriesters die onder het oude verbond optraden en daarom zijn de resultaten van Zijn hogepriesterlijke taken ook zoveel rijker en heerlijker.

Enkele aspecten hiervan zijn al aangestipt. Terwijl in Israël de hogepriester elk jaar op de Grote Verzoendag het allerheiligste moest betreden om het bloed van de zondoffers op en vóór het verzoendeksel te sprenkelen, is Christus met Zijn eigen bloed eens voor altijd ingegaan in het hemelse heiligdom en heeft Hij een eeuwige verlossing verworven. Zijn bloed getuigt voor de troon van God van een volbracht verlossingswerk, van een werk dat heeft voldaan aan al Gods heilige eisen en dat ons tot in eeuwigheid beveiligt. Onder het oude verbond was alles tijdelijk en was de verzoening nooit volkomen.

En ook wat betreft de huidige hogepriesterlijke dienst van Christus is er een groot verschil. Christus is in de hemel zelf ingegaan en Hij leeft daar altijd om voor ons te pleiten. Hij wordt niet moe om voor ons te bidden, Hij hoeft niet afgewisseld te worden door iemand anders. Dag en nacht draagt Hij ons op Zijn sterke schouders en op Zijn liefdevolle hart; en dankzij Zijn voorbede worden wij bewaard en kunnen wij veilig het einddoel bereiken. Geen aards Kanaän, maar een hemels vaderland is de hoop die ons deel is. Hoe groot is Hij als onze hemelse Hogepriester!

Christus heeft ons zelfs als een 'volk van priesters' met Zichzelf verbonden en ons nu reeds vrije toegang verschaft in Gods heilige tegenwoordigheid. Daar mogen wij nu dienst doen, o.a. om het 'reukwerk' van onze gebeden te offeren, en wij mogen dat voortdurend doen. De toegang is vrij en wij hoeven niet zoals de

priester Zacharia te wachten op onze beurt en op de aanwijzing van het lot om het heiligdom te kunnen betreden (vgl. Luc. 1:8-9). Wat een groot voorrecht is het steeds in het heiligdom te zijn en daar onder de indruk te komen van Gods heerlijkheid, zoals Hij die in Christus heeft tentoongespreid. In het licht van het heiligdom zien wij alles in overeenstemming met Gods gedachten.

Daarom is het goed en nodig dat wij nadenken over Christus' grootheid als onze hemelse Hogepriester. De Brief aan de Hebreeën is eigenlijk één vurig pleidooi om Zijn heerlijkheid in ogenschouw te nemen, Hemzelf aandachtig te beschouwen, te aanschouwen hoe groot Hij is in al de facetten van Zijn Persoon en van Zijn werk. Hij is groter dan de engelen, groter dan de mensen, groter dan Mozes en Aäron, dan Jozua, ja, zelfs groter dan Abraham, de vader van de gelovigen. Hij is de Schepper van alle dingen, de Verlosser en de Erfgenaam van hemel en aarde. Hij is de Zoon Zelf, die Mens geworden is en die door het lijden van de dood is heengegaan en de hemel heeft ingenomen. Daar troont Hij nu aan Gods rechterhand en daar mogen wij Hem met het oog van het geloof zien als de grote Apostel en Hogepriester van onze belijdenis (Hebr. 3:1).

Het is een geweldige bemoediging voor ons dat wij zo'n grote Hogepriester hebben, maar ook een aansporing om te volharden in de loopbaan die wij als christenen hebben af te leggen. Wij mogen gelovig rusten in het verzoeningswerk dat Hij eens voor altijd heeft volbracht, wij mogen ons vertrouwen stellen op Zijn hulp en macht te midden van de omstandigheden van het leven hier beneden. Onze hulp komt vanuit het heiligdom! Het is de Heer in de hemel die ons schraagt, de 'grote Hogepriester, die de hemelen is doorgestaan, Jezus, de Zoon van God' (Hebr. 4:14). Omdat Hij daar is aan Gods rechterhand, deze unieke Hogepriester die zover is verheven boven mensen en engelen, kunnen wij met vrijmoedigheid met onze gebeden en smekingen naderen tot de troon van de genade ('Daar wij nu een grote Hogepriester hebben (...) Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade', Hebr. 4:14-16). Deze medelijdende Priester pleit voor ons bij God en dat maakt de uitkomst zeker; Zijn aanwezigheid en Zijn voorbede garanderen een passend antwoord op onze nood.

Wij hebben alle reden om Zijn grootheid als Hogepriester te beschouwen. Hij is veel groter dan Aäron, die hier op aarde slechts een tijdelijk priesterambt bekleedde. Christus is Hogepriester volgens een geheel andere orde, nl. die van Melchisedek. Hij is naar deze nieuwe orde Hogepriester geworden tot in eeuwigheid en dat niet op aarde, maar in het *hemelse* heiligdom. Wanneer Hebreëën 7:4 ons ertoe aanspoort op te merken 'hoe groot deze (Melchisedek) is', aan wie zelfs de aartsvader Abraham een tiende van de buit gaf, dan is dat indirect ook een aansporing om te zien op Hem van Wie de koning van Salem een type was. Laten wij Hem aanschouwen, de Priester die nu gezeten is aan Gods rechterhand, en laten wij Zijn grootheid bewonderen! Het besef dat wij zo'n grote Priester hebben dient ons ertoe te brengen niet alleen met onze *smeekbeden*, maar ook met onze *aanbidding* vrijmoedig tot God te naderen ('Daar wij een grote Priester over het huis Gods hebben (...) laten wij toetreden', Hebr. 10:19-22).

CHRISTUS, DE GROTE HERDER

'De God nu des vredes, die onze Here Jezus Christus, de grote Herder der schapen door het bloed van een eeuwig verbond heeft teruggebracht uit de doden, bevestige u in alle goed, om Zijn wil te doen, terwijl Hij aan ons doe, wat in Zijn ogen welbehagelijk is door Jezus Christus. Hem zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen'.

Hebreeën 13:20-21

(1) Christus is méér dan Mozes

Christus is niet slechts onze grote *Priester* (vgl. Hebr. 4:14; 10:21), maar eveneens onze grote *Herder*: de grote Herder van de schapen, die door God uit de doden is teruggebracht (Hebr. 13:20). Ongetwijfeld zinspeelt dit vers in het slothoofdstuk, dat o.a. spreekt over de rol van voorgangers te midden van het volk van God, op het feit dat de Heer Jezus méér is dan Mozes, de grote 'voorganger' en 'herder' van het volk Israël.

Want hoewel de Brief aan de Hebreeën vooral de grootheid van Christus' priesterschap benadrukt en dus uitvoerig ingaat op het contrast met Aäron, wordt de tegenstelling met Mozes toch niet vergeten. Christus is groter dan Aäron, maar Hij is ook hoger dan Mozes. We vinden dit thema direct al na de inleidende hoofdstukken 1 en 2, die Christus tonen zowel in Zijn Godheid als in Zijn mensheid. Hij is de eeuwige Zoon van God (Hebr. 1), maar Hij is tevens de Zoon des mensen, die langs de weg van het lijden de heerlijkheid van de hemel is binnengegaan (Hebr. 2).

Dit tweeledige karakter van de Heer vormt de grondslag van Zijn unieke hemelse priesterschap (de rol van Aäron), maar ook van Zijn apostelschap, Zijn taak als Gezant en Profeet van Godswege (de functie van Mozes). Daarom roept Hebrëeën 3:1 ons ertoe op Hem te beschouwen als 'de Apostel en Hogepriester onzer belijdenis'. Door het oog van het geloof zien wij Hem als de ware *Mozes* en de ware *Aäron*.

Christus is groter dan Mozes, die als de dienstknecht van God hier *op aarde* het woord van God heeft gesproken (Hebr. 3:3-6). Hij is de Zoon Zelf, niet slechts een dienstknecht; en Hij heeft nu *vanuit de hemel* gesproken (Hebr. 12:25). Mozes gaf het volk van God aanwijzingen voor de dienst en voor de wandel door de woestijn en zo weidde hij de kudde van God (vgl. Ex. 3:1,12; Ps. 77:21). Christus is de Herder van een hémels volk. Hij heeft ons verlost uit de macht van de overste van deze wereld en ons in Gods tegenwoordigheid gebracht (zoals Mozes Israël verlostte uit de hand van Farao en het leidde tot de berg Gods).

Hij vergadert Zijn Gemeente uit Joden en heidenen en weidt haar als één kudde in de grazige weiden van Zijn Woord. Hij gaat ons voor, Hij wijst ons de weg door Zijn Woord en Geest. Hij leidt ons al de dagen van ons leven, opdat wij nu reeds Gods tegenwoordigheid en gemeenschap genieten en 'in het huis des Heren verblijven tot in lengte van dagen' (Ps. 23:6). En spoedig zal Hij ons de hemelse heerlijkheid binnenvoeren, die Hij voor ons heeft verworven op grond van Zijn lijden en sterven als de goede Herder.

(2) Hij leidt ons van 'Egypte' naar 'Kanaän'

Vermoedelijk zinspeelt Hebrëeën 13:20 op de doortocht door de Rode Zee, omdat het omhoogvoeren van Mozes uit de wateren kan worden opgevat als een illustratie van het terugbrengen van Christus, de grote Herder van de schapen, *uit de doden* (vgl. Jes. 63:11-13). Zoals Mozes triomfantelijk omhoog werd gevoerd uit de zee, zo is Christus door Gods kracht teruggebracht uit de 'wateren

van de dood', waarin Hij was neergezonken om ons het leven te kunnen geven.

Mozes kwam tevoorschijn uit de zee en hij stond aan het hoofd van een lange stoet van Israëlieten die hem volgden. Evenzo is Christus de Leidsman van een hémels volk, dat met Hem verbonden is in Zijn opwekking uit de doden. Aan de overzijde van dood en graf mogen wij met de opgestane Heer het loflied van de verlossing aanheffen, de jubelzang van de bevrijding. Onder Zijn leiding zullen wij veilig het einddoel van onze pelgrimsreis bereiken. Hij is de Leidsman en Voleinder van het geloof (Hebr. 12:2).

Christus is de *grote* Herder van de schapen, die Hij om zo te zeggen uit Egypte heeft uitgeleid, door de Rode Zee heeft heengeleid en nu voortleidt op de weg naar het hemelse Kanaän. Als de *goede* Herder heeft Hij Zijn leven afgelegd voor de schapen, om hun het leven te kunnen schenken (Joh. 10:10-11). En nu Hij uit de doden is teruggebracht, voert Hij de Zijnen aan als de *grote* Herder van de schapen. In dit verband is het ook van belang te letten op de volgorde van Psalm 22 en 23. In Psalm 22 zien wij hoe Christus Zijn leven aflegt voor de Zijnen en dan in de opstanding het antwoord van God ontvangt op Zijn bittere lijden, in Psalm 23 hoe Hij Zijn schapen aanvoert op de weg door de 'woestijn'.

In Hebreeën 13:20 ligt het accent niet op het feit dat Christus Zelf in eigen kracht is opgestaan uit de doden, maar op het feit dat Hij *is opgewekt* door God de Vader. God wordt hier voorgesteld als de 'God des vredes', een benaming die in het Nieuwe Testament steeds wordt gebruikt in verbinding met levensheiliging en met het behalen van de overwinning over de macht van de boze (vgl. Rom. 16:20; 2 Kor. 13:11; Fil. 4:8-9; 1 Thess. 5:23). Vrede en heiliging worden ook samen genoemd in Hebreeën 12:14.

Door Christus' opwekking uit de doden door de God van de vrede is er nu een toestand van vrede en harmonie bereikt, een staat van rust en heiligheid die niet meer kan worden verstoord door de

zonde en door de macht van de boze. Christus is eens voor altijd ten opzichte van de zonde gestorven; het zondevraagstuk is daardoor voorgevoerd tot een oplossing gebracht. Wat Hij nu leeft, leeft Hij voor God, in de heiligheid van de hemel, in de tegenwoordigheid van de Vader door Wiens heerlijkheid Hij is opgewekt uit de doden (Rom. 6:4,10). De heerlijkheid van de Vader (de innerlijke *voortreffelijkheid* van alles wat de Vader is) vereiste dat Christus die was gestorven om Zijn God en Vader te verheerlijken en al Diens voortreffelijkheid aan het licht te brengen, zou worden opgewekt uit de doden en zou worden binnengevoerd in de heerlijkheid van de hemel. Het handelen van *God de Vader* staat hier dus op de voorgrond. Het is de God van de vrede, die de grote Herder van de schapen *heeft teruggebracht* uit de doden.

God heeft dit kunnen doen 'door het bloed van een eeuwig verbond', dus krachtens de rijke waarde van het bloed van Christus, dat voor altijd heeft voldaan aan Zijn rechtvaardige eisen. De Herder is Zélf het Lam geworden, dat geslacht is voor onze zonden en dat ons beveiligd tegen het oordeel. De auteur zinspeelt hier opnieuw op Israëls verlossing uit Egypte, die alleen tot stand kon komen door het bloed van het Paaslam, dat de Israëlieten behoedde voor de wraak van de verderfengel.

Zowel de dood van het Paaslam als de doortocht door de Rode Zee zijn beelden of typen van de dood van Christus. Het bloed van het lam beveiligde Israël tegen het oordeel van God, de rechtvaardige Rechter, die de dood van de zondaar eiste. Bij de Rode Zee trad God echter op als de *Redder* van Zijn volk en bracht Hij Zijn *heil* aan het licht door Zijn volk te verlossen en de vijand te vernietigen. Zo vormde het bloed van het Paaslam de grondslag voor Israëls verlossing uit Egypte en voor het omhoogvoeren van het volk van God uit de wateren van de zee.

Evenzo beveiligd het bloed van Christus ons enerzijds tegen het oordeel dat ons rechtens moest treffen, terwijl het anderzijds ook de grondslag heeft gelegd voor onze verlossing uit de tegenwoordige boze eeuw en uit de macht van de boze. Dit laatste aspect zien wij in type in de doortocht door de Rode Zee. Wij zijn met Christus uit de

doodswateren omhoog gevoerd en daardoor ontrukkt aan de macht van de tegenstander en aan het rijk waarvan hij de overste is. Wij wandelen nu in nieuwhed des levens en wij volgen Hem op de weg die Hij ons aanwijst als de grote Herder van de schapen.

(3) Er is één kudde, één Herder

Voor de gelovige Hebreëen was het in de praktijk niet zo eenvoudig om de voetsporen van Christus te drukken, omdat dit inhield dat zij zich van het Jodendom moesten losmaken en zich van deze religie moesten afzonderen. Hun plaats was voortaan met Christus 'buiten de legerplaats' (Hebr. 13:13), buiten het gevestigde godsdienstige stelsel dat de Messias had verworpen. Met Hem moesten zij een plaats van smaad en verwerping innemen buiten de Joodse schaapskooi en zich wijden aan de christelijke eredienst waarvan Hijzelf het grote Centrum vormt.

In Johannes 10 had de Heer reeds aangekondigd dat Hij Zijn schapen naar buiten zou leiden uit de stal, uit de omtuining van het Jodendom. Hij had ook nog andere schapen waarvoor Hij Zijn leven zou afleggen, nl. de gelovigen uit de volken. Deze schapen zou Hij ook toebrengen en zo zou het één kudde en één Herder worden (Joh. 10:3,4,16). De Gemeente, die Christus vergadert uit de Joden en uit de volken, is één nieuwe kudde onder aanvoering van deze éne Herder. De vroegere verschillen zijn weggefallen en er is een nieuwe gemeenschap gevormd, die Christus als haar Leidsman erkent. Hij geeft aan al Zijn schapen leven en overvloed, vrijheid, bescherming, grazige weiden en stille wateren. Zo leidt Hij ons voort naar het Belofde Land.

Het is goed te weten dat deze grote Herder van de schapen onze Herder is. Ja, wij mogen het heel persoonlijk weten: 'De Here is *mijn* Herder' (Ps. 23:1). Tevens kennen wij Hem dus als de *éne* Herder, de *goede* Herder, de *grote* Herder, maar ook als de *overste* Herder van de kudde van God (1 Petr. 5:1-4). Hij schakelt anderen in om de schapen te weiden, maar deze herders staan onder Zijn gezag. Christus is de *Oppherder* en bij Zijn verschijning zal Hij allen die hier

op aarde het welzijn van Zijn schapen hebben gezocht, belonen met de onverwelkelijke kroon van de heerlijkheid!

CHRISTUS, DE GROTE HEILAND

'(...) verwachtende de zalige hoop en de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken'.

Titus 2:12-14

(1) De Heiland van Israël en van de wereld

Het was in het Oude Testament een bekende waarheid dat God de Heiland was van Zijn volk Israël. Hij was de Bron van heil en verlossing voor Zijn volk, en dat volk moest al zijn vertrouwen leren stellen op het *heil des Heren*. Zo zien wij reeds bij de uittocht uit Egypte hoe God Zijn heil, Zijn redding aan het licht bracht (Ex. 14:13). Gedurende de hele geschiedenis van Gods uitverkoren volk zien wij deze zorgende en heilbrengende liefde van God, die het telkens weer redde uit de hand van zijn vijanden.

Met name in het boek Jesaja wordt God betiteld als de Heiland van Zijn volk. Het heil dat Hij aanbrengt, is niet alleen in aardse zin te verstaan als de bevrijding van vijandige overheersers. God is ook de Verlosser van nog grótere vijandige machten die de mens bedreigen, namelijk die van zonde, dood en Satan. Hij verlost Zijn volk van al hun onreinheden (Ezech. 36:29). Hij opent voor hen de bronnen des heils en bekleedt hen met de klederen des heils (Jes. 12:3; 61:10). Het is duidelijk dat het heil hier een diepere, geestelijke zin heeft en verder gaat dan een tijdelijke bevrijding.

Het Nieuwe Testament sluit hierop aan, zoals reeds blijkt uit de uitlegging die de evangelist Matteüs van de naam Jezus geeft: '(...) en gij zult Hem de naam Jezus geven. Want Hij is het, die Zijn volk zal redden van hun zonden' (Matt. 1:21). De naam Jezus betekent: 'Jahweh is heil', of 'Jahweh is verlossing'. Gods Woord legt hier een duidelijk verband tussen de betekenis van deze naam en de redding van Gods volk *van hun zonden*. De Here Jezus is de beloofde Heiland, die geboren is in de stad van David (Luc. 2:11). De profeet Zacharia had reeds gesproken over Zijn komst: 'Ziet, uw Koning zal tot u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland' (Zach. 9:9 Statenvert.).

Maar er is meer: Hij is niet alleen de Heiland van Israël, maar de Heiland *van de wereld* (zoals de Samaritanen erkenden in Johannes 4:42). Het heil is wel uit de Joden, maar het bleef na de verwerping van de Messias door Zijn eigen volk niet beperkt tot de Joden. Het strekt zich uit tot Joden én heidenen. Er is geen onderscheid meer, want allen hebben gezondigd en komen tekort aan de heerlijkheid van God. Maar voor allen is er ook verlossing bereid door het verzoeningswerk van Christus, die nu het zoenmiddel is of de 'genadetroom', tot Wie mensen hun toevlucht mogen nemen (Rom. 3:23-25). De behoudenis, het heil, de verlossing is uitsluitend in Hem te vinden, 'want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden' (Hand. 4:12; vgl. 5:31 en 13:23).

In Titus 2:12-14 spreekt de apostel over de verwachting van de *wederkomst* van Christus, maar hij denkt tegelijk ook terug aan Zijn *komst in vernedering* hier op aarde. Christenen leven in de verwachting van 'de zalige hoop en de verschijning der heerlijkheid van onze grote God en Heiland, Christus Jezus, die Zich voor ons heeft gegeven om ons vrij te maken van alle ongerechtigheid, en voor Zich te reinigen een eigen volk, volijverig in goede werken'.

Christus zal wederkomen. Maar Wie is Hij voor ons? Hij is onze Heiland, die Zichzelf voor ons heeft overgegeven — en bij het kruis zien wij hoever die overgave reikte — om ons te verlossen van onze zonden. In Hem hebben wij de verlossing, de reiniging van de zonden

en de bevrijding van de macht van de zonde. In Hem is Gods genade heilbrengend verschenen (Tit. 2:11). Met recht kunnen wij zeggen dat Hij onze Heiland, onze Verlosser is. Wij weten dat uit eigen ervaring als wij de toevlucht tot Hem hebben genomen met onze zondelast en die hebben neergelegd aan de voet van het kruis.

(2) Christus is ook de Heiland, de 'Behouder' van de Gemeente

Maar Christus is ook *nu* nog werkzaam als onze Heiland, als onze Behouder. Daarmee bedoel ik uiteraard niet dat Zijn verlossingswerk niet compleet zou zijn. Christus' offer is volkomen toereikend en er behoeft niets meer aan toegevoegd te worden. Hij is eens voor altijd voor ons gestorven en heeft een *eeuwige verlossing* teweeggebracht (Hebr. 9:12; 10:10-18).

Ik bedoel hiermee dat wij in de hemel een machtige Heiland hebben die nimmer de Zijnen vergeet, een Heiland die altijd aan ons denkt, die voor ons tussenbeide treedt en ons tot het einde toe behoudt. Daarom wordt Christus ook de Behouder, of de Heiland, van het lichaam genoemd, d.i. de Gemeente (Ef. 5:23). Hij zorgt voor allen die Hem toebehoren en die door de Heilige Geest tot leden van Zijn lichaam zijn gemaakt. De Gemeente is het bijzondere voorwerp van Zijn liefde en Hij voorziet haar van al het nodige.

In meer algemene zin vinden wij deze onderhoudende zorg ook genoemd in 1 Timoteüs 4:10 ('de levende God, die een Heiland — d.i. een Onderhouder — is voor alle mensen, inzonderheid voor de gelovigen').

Christus is echter ook in een toekomstig opzicht onze Heiland. Hoewel wij nieuwe schepselen geworden zijn in Hem, leven wij nog te midden van de eerste schepping die onderworpen is aan de gevolgen van de val van Adam. De héle schepping zucht nog onder de vloek van de vergankelijkheid en ook Gods kinderen zuchten bij zichzelf in

de verwachting van het zoonschap: *de verlossing van het lichaam* (Rom. 8:23).

Daarom is het nodig dat Christus terugkomt, dat Hij als onze Verlosser, onze Heiland zal verschijnen. Ons burgerschap is immers in de hemelen, waaruit wij ook de Here Jezus Christus *als Heiland* verwachten, die het lichaam van onze vernedering zal veranderen tot gelijkvormigheid aan het lichaam van Zijn heerlijkheid, naar de werking van de macht die Hij heeft om ook alles aan Zich te onderwerpen (vgl. Fil. 3:20-21). Bij de wederkomst van de Heer zullen wij ook in lichamelijk opzicht Zijn opstandingskracht ondervinden (vgl. 1 Kor. 15:51-55; 1 Thess. 4:15-18). Wij hebben het volle heil aan Hem te danken, de volledige behoudenis naar ziel, geest en lichaam. Hoe groot is Hij als onze Heiland!

(3) Christus is onze grote 'God en Heiland'

Wanneer wij zo nadenken over de verschillende aspecten waarin wij Christus als Heiland mogen kennen, dan valt ook op dat Hij hier *onze* Heiland wordt genoemd. Het is ongetwijfeld van groot belang Hem persoonlijk te kennen als *mijn* Heiland, mijn Verlosser en Zaligmaker. Toch vinden wij deze benaming slechts éénmaal in het Nieuwe Testament, en wel in de lofzang van Maria ('Mijn ziel maakt groot de Here, en mijn geest heeft zich verblijd over God, mijn Heiland', Luc. 1:46-47). Veel gebruikelijker is het dat God of onze Heer Jezus Christus omschreven worden als *ónze* Heiland. Dit wijst erop dat wij als verlost niet alleen staan, maar verbonden zijn met alle anderen die hetzelfde heil deelachtig geworden zijn.

Bovendien wordt Christus hier in Titus 2 onze *grote* God en Heiland genoemd. Wij hebben al enkele facetten van Zijn grootheid als Heiland gezien, maar de Schrift vermeldt hier uitdrukkelijk *dát* Hij groot is. Dit wordt bevestigd door de woorden 'God en Heiland', die erop volgen. Dit vers is een van de vele Schriftbewijzen voor de Godheid van Christus. Wij hoeven niet te twifelen aan Zijn grootheid, want Hij is God Zélf, te prijzen tot in eeuwigheid (Rom. 9:5). In 2 Petrus 1:1 vinden we de bijna identieke uitdrukking 'onze God en

Heiland, Jezus Christus'. In deze Brief wordt Hij ook tweemaal betiteld als onze 'Here en Heiland' (2 Petr. 3:2,18). Christus is de Zoon, de Schepper van alle dingen. Hij is het eeuwige Woord, dat bij God was. Maar Hij is Zelf ook God en Hij heeft alle dingen in het aanzijn geroepen (Joh. 1:1-3; Kol. 1:15-17; Hebr. 1:1-2).

Het eeuwige Woord is vlees geworden. Hij is geopenbaard in het vlees en als zodanig woonde de hele volheid van de Godheid lichamelijk in Hem (Joh. 1:14; 1 Tim. 3:16; Kol. 1:19; 2:9). Hij is de waarachtige God en het eeuwige leven (1 Joh. 5:20). Hij is God en Mens in één Persoon. Hij is aan ons gelijk geworden (met uitzondering van de zonde); Hij heeft aan bloed en vlees *deelgenomen* (Fil. 2:6-7; Hebr. 2:14). Hoe groot is Hij, die hier onze God én Heiland wordt genoemd. Ja, Hij is God Zelf en Hij is Mens geworden om onze Heiland te kunnen zijn!

Niet alleen het Nieuwe Testament getuigt van de Godheid van Christus, ook het Oude Testament spreekt daarvan (zie o.a. Jes. 9:5; Mi. 5:1). De Messias is niemand minder dan Jahweh Zelf. De woorden 'God' en 'Heiland' horen bij elkaar. Het is een treffende combinatie die wij ook reeds in het Oude Testament aantreffen (Ps. 106:21; Jes. 43:3; 45:15,21; Hos. 13:4). De Here is een groot God en er is geen Heiland, geen Verlosser buiten Hem. Deze verlossende God ontmoeten wij in het Nieuwe Testament in de Persoon van onze Heer Jezus Christus. Exact dezelfde bewoordingen worden op Hém toegepast. Hij is 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (Tit. 2:13). Hij is de nederige Mens Jezus, die tegelijkertijd de Christus is, d.i. Gods Gezalfde. God heeft Hem tot Heer en tot Christus gemaakt (Hand. 2:36). Hij is Degene in Wie God al Zijn plannen ten uitvoer brengt, de gezalfde Koning die Gods raad volvoert.

In dit verband moeten we ook erop wijzen dat de uitdrukking 'God, onze Heiland' (of: 'onze Heiland-God'), zeer kenmerkend is voor de Brief aan Titus en de eerste Brief aan Timoteüs (1 Tim. 1:1; 2:3; Tit. 1:3; 2:10; 3:4). Dit is een veelzeggende benaming, die ons laat zien in welke bijzondere betrekking God nu tot de mensen staat. In het Oude Testament had Hij Zich reeds als Schepper en als Rechter geopenbaard en bovendien als Israëls Wetgever. De huidige bedeling

draagt echter een heel ander karakter. Wij zijn niet onder de wet, maar onder de genade (Rom. 6:14). Het is nu de tijd van de genade, de dag van het heil (2 Kor. 6:1-2). God heeft Zich in Christus geopenbaard als onze *Heiland*. In dit karakter strekt Hij Zijn handen niet alleen uit tot Israël, maar ook tot de volken.

God, onze Heiland, wil dat *alle mensen* behouden worden en tot kennis van de waarheid komen (1 Tim. 2:4). Wij hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader de Zoon heeft gezonden als Heiland *van de wereld* (1 Joh. 4:14). De mens heeft bewezen wie hij is in al zijn verdorvenheid, zowel zonder de wet als onder de wet. Wij zijn onverbeterlijke zondaars en er is in dit opzicht geen onderscheid meer tussen Joden en heidenen. Toch heeft God Zich in Christus als onze *Heiland* kunnen betonen — en wel op grond van het verlossingswerk van Christus en Zijn opstanding uit de doden. Door het kruis en de opstanding heeft God *Zijn* heil aan het licht gebracht. In en door Christus heeft Hij ons tot nieuwe schepselen gemaakt.

Dat is het grote heil dat Hij nu aan alle mensen aanbiedt, zolang de genadetijd voortduurt. Er is niet alleen vergeving van zonden voor ons bereid, maar ook een totale *innerlijke vernieuwing*: een nieuwe geboorte voor mensen met een verdorven natuur, de levendmaking van dode zondaren, de verlossing uit de macht van de zonde en de dood, het herstel van de betrekking met God. Wie zou op dit grote heil geen acht geven (Hebr. 2:3)?

Het is ook opmerkelijk dat in de Brief aan Titus zowel *God* als *Christus* afwisselend 'onze Heiland' worden genoemd. Dat gebeurt hier in ieder hoofdstuk: 'God, onze Heiland', 'Christus Jezus, onze Heiland' (1:3-4); 'God, onze Heiland', 'onze grote God en Heiland, Christus Jezus' (2:10-13); 'onze Heiland (en) God', 'Jezus Christus, onze Heiland' (3:4,6). Hieruit blijkt opnieuw dat Christus één is met de Vader. Het is alleen *in Hem* dat God Zichzelf als Heiland heeft geopenbaard en als zodanig tot de mensen is gekomen. God heeft Zich *heel diep* tot de mens neergebogen om hem te kunnen verlossen. Onze grote God en Heiland, Jezus Christus, heeft *Zichzelf* voor ons gegeven, opdat Hij ons zou verlossen van alle wetteloosheid en ons ten eigendom zou verwerven. Bij Zijn wederkomst zal Hij ons

het *volle* heil schenken naar lichaam en ziel, dat dan ongestoord zal worden genoten. Zó mogen wij naar Hem uitzien en Zijn komst verwachten (Tit. 2:13).